



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 16 listopada 2020 r.

Pozycja 375

POSTANOWIENIE z dnia 24 września 2020 r. Sygn. akt Ts 156/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej R.S. w sprawie zgodności:

art. 88 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987, ze zm.) w zakresie, „w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia zarządzenia prezesa [s]ądu w przedmiocie odmowy wyznaczenia pełnomocnika z urzędu przez pokrzywdzonego, który złożył wnioski w trybie art. 88 § 1 w zw. z art. 78 k.p.k.” z art. 45 ust. 1, art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 18 października 2019 r. (data nadania) R.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez adwokata ustanowionego pełnomocnikiem z urzędu, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Zarządzeniem z 16 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]) sędzia Sądu Rejonowego w S. (dalej: Sąd Rejonowy) nie uwzględnił wniosku skarżącego o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu. Powyższe rozstrzygnięcie – wskazane jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji – doręczono skarżącemu 8 maja 2018 r.

14 maja 2018 r. skarżący wystąpił do Sądu Rejonowego z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej. Postanowieniem z 9 lipca 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy ustanowił dla skarżącego adwokata. Trybunał *ex officio* ustalił, że w piśmie z 28 sierpnia 2018 r. Okręgowa Rada Adwokacka w O. (dalej: ORA) do sporządzenia skargi wyznaczyła mecenasa R.C. Pismo o wyznaczeniu doręczono pełnomocnikowi 11 września 2018 r., a 14 września 2018 r. pełnomocnik ten wystąpił do Sądu Rejonowego z wnioskiem o zwolnienie go z obowiązku zastępowania skarżącego. Postanowieniem z 16 października 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy zwolnił adwokata R.C. z obowiązku reprezentacji skarżącego i jednocześnie zwrócił się do ORA o wy-

znaczenie innego pełnomocnika (orzeczenie to doręczono ORA 25 września 2018 r.). ORA w piśmie z 24 lipca 2019 r. (doręczonym pełnomocnikowi 31 lipca 2019 r.) wyznaczyła do sporządzenia skargi adwokat E.P.

Zarządzeniem z 30 stycznia 2020 r. sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez: 1) wskazanie, jakie wolności lub prawa skarżącego wyrażone w art. 45 ust. 1, art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji – i w jaki sposób – zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze art. 88 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987, ze zm.), w brzmieniu obowiązującym do 4 października 2019 r.; 2) doręczenie odpisu albo kopii poświadczonej przez pełnomocnika skarżącego za zgodność z oryginałem: a) zarządzenia sędziego Sądu Rejonowego z 16 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]) nieuwzględniającego wniosku skarżącego o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu do sprawy o sygn. akt [...], b) postanowienia Sądu Rejonowego z 9 lipca 2018 r. (sygn. akt [...]) ustanawiającego dla skarżącego pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej, c) postanowienia Sądu Rejonowego z 16 października 2018 r. (sygn. akt [...]) zwalniającego adwokata R.C. z obowiązków pełnomocnika z urzędu, d) wniosku skarżącego z 11 maja 2018 r. skierowanego do Sądu Rejonowego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej; 3) doręczenie oryginału albo kopii poświadczonej przez pełnomocnika skarżącego za zgodność z oryginałem pisma Okręgowej Rady Adwokackiej w O. z 24 lipca 2019 r. ([...]); 4) udokumentowanie dat: a) doręczenia skarżącemu orzeczenia, o którym mowa w punkcie 2a, b) wystąpienia przez skarżącego z wnioskiem, o którym mowa w punkcie 2d, c) doręczenia pełnomocnikowi skarżącego pisma, o którym mowa w punkcie 3.

Pismem procesowym z 13 lutego 2020 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do wezwania w sprawie usunięcia braków formalnych skargi.

W ocenie skarżącego „pozbawienie możliwości zaskarżenia zarządzenia prezesa [s]ądu o odmowie wyznaczenia pełnomocnika z urzędu narusza praw[o] [s]karżącego do [s]ądu, (...) prawo (...) do zaskarżenia orzeczeń wydanych w pierwszej instancji tj. zasadę dwuinstancyjności postępowania sądowego i w żaden sposób nie wypełnia kryteriów sprawiedliwego oraz rzetelnego procesu sądowego” (s. 2 pisma procesowego).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznego rozpoznania, albowiem:

1) skargę sporządził adwokat (będący pełnomocnikiem z urzędu) uprawniony do sporządzenia i wniesienia tego środka zaskarżenia, a także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem;

2) skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ od zarządzenia Sądu Rejonowego w S. z 16 kwietnia 2018 r. (sygn. akt [...]) nie przysługuje żaden zwykły środek zaskarżenia;

3) dochowany został, przewidziany w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, trzymiesięczny termin wniesienia skargi;

4) prawidłowo określony został przedmiot kontroli, tj. art. 88 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987, ze zm.), w brzmieniu obowiązującym do 4 października 2019 r., w zakresie, „w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia zarządzenia prezesa [s]ądu w przedmiocie odmowy wyznaczenia pełnomocnika z urzędu przez pokrzywdzonego, który złożył wniosek w trybie art. 88 § 1 w zw. z art. 78 k.p.k.” (s. 1 skargi konstytucyjnej);

5) zakwestionowanemu w skardze przepisowi skarżący zarzucił naruszenie art. 45 ust. 1, art. 78 w związku z art. 178 Konstytucji;

6) prawidłowo wskazano, w jaki sposób zdaniem skarżącego zakwestionowany w skardze przepis narusza prawa wymienione w pkt 5.

W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne (art. 61 ust. 4 u.o.t.p.TK), Trybunał – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.